

'సీతా...!'

'అ...'

'నీ పండ్ల దుకాణాన్ని, ఏచేసినా ఛేయగలను తెలుసా...?'

'తెలుసు...'

'మరి నేనడిగిన సంగతి ఏంచేశావు...'

'ఏమిటది...?'

'మరచిపోయావా! అదే మొన్న అడిగాను కదూ...?'

చిరునవ్వు నవ్వింది. పరశురాం, పోలీసు దుస్తుల్లో, ఆమెకు ఓ పెద్ద నూపరం పెంచెంటులా కనిపించాడు. ఆమె చెక్కుచెదరని వుక్కు మనిషి! ఇరవై అయిదు సంవత్సరాల వయసు వుంటుంది. అంత పెద్ద అందగత్తె కాకపోయినా, కొనితలో కొంత 'రూపనే' అని చెప్పొచ్చు.

పరశురాంకు నాలుగు రోడ్డు కలిసే గంట స్తంభం సెంటర్లో ప్రతీ రోజూ పగలు డ్యూటీ వుండేది! రోడ్డుకు ఓ వేపుగా సీత చిన్న పండ్ల దుకాణం పెట్టుకొని రోజుల్ని గడుపుతూ వుంది. డ్యూటీమీదన్న పరశురాం-ఆమెను రోజూ అదొకమోస్తరుగా చూస్తూ వుండేవాడు. ఆమెకూడా అతన్ను సరిస్తూ వుండేది.

'నామాటకు బదులు చెప్పవేం...?'

పరశురాం మాట్లాడుతున్నకొద్దీ, ఎదురుగా వున్న కిళ్ళీ కొట్టువాడు లాటలు వేస్తూ చూసేవాడు.

'ఇప్పుడుకాదండీ! రేపు చెప్తాను...'

'కాదు ఏదో వొకటి తేల్చి చెప్పరాదూ?'

'చూద్దాలెండి! ఏమంత తొందర...?'

ట్రాఫిక్ మధ్య నిలబడి ఆనాడు, వచ్చే బండికీ, పోయే బండికీ సిగ్నలు యిస్తున్నాడు పరశురాం. ఇంకా సీత దుకాణం తెరవలేదు.

కిళ్ళీ దుకాణంవాడూ-సైకిల్ షాపువాడూ, పరశురాం వేపు కోపంతో చూస్తున్నారు. వచ్చే పోయే అడవాళ్ళను వాళ్ళు గెలిచేసేట్లు పరశురాం చేయడు. వాళ్ళేదో రాడీజం వెలగబెట్టాలనుకుంటారు కాని నోటి దురదతప్ప ఇంకొకటిలేదు వాళ్ళకీ!

'అరే! క్షా!...ఏం కనిపించడం లేదూ? అంత

పొగరా...? ఏదీ నెంబరు విళ్ళీ...!'

'ఏయ్ బండీవాలా...అవు! లైసెన్సు కట్టలేదే?'

సీత రోడ్డుకు ఓ ప్రక్కన దుకాణం పెడుతూవుంది. పరశురాంకి మతిపోయింది. చాపిన చెయ్యి చాపినట్లే వుంది. కార్లన్నీ నిలబడిపోయినయ్! బళ్ళన్నీ ఆగినయ్! పోనీ రెండవ ప్రక్కనుంచి బళ్ళు వస్తున్నయ్యా అంటే అదీలేదు. పరశురాం చూపులన్ని సీతమీదనే వున్నయ్! అతనికి ఈలోకంలో ఏంజరుగుతూందో తెలియడంలేదు. పోకిరీ వెధవలు...కిళ్ళీ కొట్టువాడు, సైకిలు దుకాణం వాడూ యిద్దరూ ఒక్కసారి చప్పట్లుకొట్టి, ఈలలు వేశారు. అదరిపడి చూసేటప్పటికీ కార్లూ, బండ్లూ, రిక్నాలు, జట్కాలు ఎక్కడివక్కడ నిలబడివున్నయ్! చెయ్యి దించాడు. ప్రక్కనుంచి పోతున్న కారులోంచి ఓ పెద్ద మనిషి అన్న 'డామిట్' అనే మాటలు విని పించినయ్.

తను 'డామిట్'...కాదు...కాదు...తనుకాదు. ఆ కారులో పోతున్నవాడే! తన తన్మయత్వాన్ని పాడు చేసి తన కుఖస్వప్నాలు నేలకూల్చిన కిళ్ళీ దుకాణం వాడూ, చాటంత నోరుగల కోతి కుఖం సైకిలు షాపు వాడూ...యిద్దరూ...'డామిట్'...లే.

సీత అందచందాల్ని, ఆమె చిరునవ్వునీ అనుభవించలేక, దానితో ఎన్నోసార్లు తిట్లుతెనికూడా విళ్ళక బుద్ధి రాలేదు. తను ఆమె మనసును కనిపెట్టి, ఎంతో వినయంగా లోబరుచుకుని, మాటల్లోకి దించాడు. తియ్యని పండ్లు సీత తనకిస్తుంటే గ్రుడ్లు మిటకరించుకుని చూస్తున్న ఎదుటి కొట్టువాడికి నోట్లో నీడూరింది. డ్యూటీనుంచి దిగిపోవటంతోనే ఆమె దుకాణంముందుకు వచ్చి నిలుచున్నాడు. సీత అతన్ని క్రీగంట చూసింది. ఎదుటి కొట్టువాళ్ళు అల్లరి చేసేందుకు తయారయారు.

వెధవల్ని పట్టుకునివెళ్ళి స్టేషనులో నాలుగు తంతు బాగుండేది. ఇంతలోకి యింకొక కానిస్టేబులు కిరరావు సీత దుకాణం దగ్గరకువచ్చి 'ఇదేం రోడ్డునుకున్నావా, లేక నీయబ్బుగాడి స్థలమనుకున్నావా?' అని తెదరించాడు.

తెదురు చూపులు చూసింది సీత,

‘ఏం శివరావ్! ఇప్పుడు డ్యూటీలో వుంది నేనా... నువ్వూ? నాకులేని అధికారం నీక్కక్కణ్ణుంచి వచ్చింది. నీపని నువ్వు చూసుకో’ అని పరశురాం గదిమాడు.

‘డ్యూటీయా’ చూద్దాం అదెంతకాలమా.’

నాలుగు పండ్లుతీసి శివరావుకి యిస్తూ... ‘కనికరించాలి బాబూ! ఎందుకంతకోపం’ అండ సీత జాలిగా.

నీడు కనికరించాలా...మరి నేనో.....

పరశురాం యిన్నిరోజులనుంచీ తను కంటున్న కల అన్నీ మాయమవుతూ, నేలకూలివట్లయినయ్.

శివరావువేపు ఆమె చూసిన చూపులు పరశురాం వ్యాధయంమీద పెద్దగా సమ్మెటలతో కొట్టినయ్! బెంగపట్టుకుంది ఏడ్చుపర్యంతం అయింది.

అయిదారు రోజులు గడిచాయ్! ప్రతిరోజూ శివరావ్ రావడం కొన్ని పండ్లు తీసుకు వెళ్ళడం జరుగుతూనే వుంది. పిట్టను ఎగరకొట్టుకొని వెళ్ళేటట్లున్నాడు.

పరశురాంకు విశాఖపట్నం బదిలీ అయింది. అతని డ్యూటీమీదకు శివరావువచ్చాడు. విశాఖపట్నం వెళ్ళ బోతూ పరశురాం సీతతో “చూడుసీతా! ప్రపంచ మంతా మోసంతో నిండిపోయింది. ఎవరి స్వార్థం వాళ్ళదే. ఒకరి బాగోగులు, ఒకరికి పట్టవు. నాకు విశాఖపట్నం ఒదిలీ అయింది. నువ్వుకూడా అక్కడికి వచ్చావంటే, నీ కింతకంటే పెద్ద దుకాణం పెట్టిస్తాను. ఏమంటావు...? వస్తావా?” అని అడిగాడు.

“ఒదిలీ అయిందా? అయితే నన్ను యిక్కణ్ణించి ఒదిలీ రమ్మంటున్నారా?” ఆమె కళ్లు మెరిసినయ్ ఆ వెదాలమీద మెల్లిగా నవ్వు దొర్లుకు పోయింది.

“అవును—”

“ఎందుకులేండి, నే నిక్కడే వుండిపోతాను.”

“కాదు సామాటవిను! నువ్విక్కడుంటే నా మనస్సంతో బాధపడుతుంది. నువ్వి కనపడకపోతే నాకేమి తోచదు. సామాటవిను” తన ప్రేమను, వాంఛను, మాటలద్వారా అంతకంటే ఎక్కువగా చెప్ప లేక పోయాడు.

“నేను రానంటూ వుంటే బతిమాలడం దేనికి? మీ దారిన మీరు వెళ్ళండి!” అంది సీత కటువుగా.

పిడుగు పడినట్లయింది. తనెన్నో కోర్కెలు పెట్టుకుని

ప్రేమించిన సీత, తనెంతో కాలంనుంచీ ఆశించిన సీత,.. ఈ విధంగా మారిపోయిందేమిటి?

“నిజమేనా...?”

సీత మాట్లాడకుండా తల వంచుకుంది.

“సరే. ఇంతకాలం నుంచీ నువ్వు నాకిచ్చిన పళ్ళెం అయిన డబ్బు తీసుకుని మిగతా చిల్లర యివ్వు! ఒకరి వస్తువులు వూరికే తినే కానిస్తేబులు శివరావ్ లాంటి రకాన్నికాదు” అని పదిరూపాయల కాగితాన్ని విసిరి వేశాడు.

“వద్దండీ! మీరే తీసుకుని వెళ్ళండి”

“చూడు సీతా! నువ్వు అమాయకు రాలివి నీ కేమీ తెలియదు. ప్రపంచంలోని మాయమర్మాలు తెలుసు కునేంత వయసులేదు. జాపకముంచుకో! నా మాటలు యిప్పుడంత గొప్పగా లేకపోయినా ఎప్పుడో ఒకనాటి కన్నా యివి నీకు స్మరణ సమాధానాన్ని చూపిస్తాయ్. ఆపదకాలంలో నిన్ను తప్పకుండా ఆదరిస్తాను. గుర్తుంచుకో” అని చిల్లర పైకానికి ఎదురు చూడ కుండానే చరచరా వెళ్ళిపోయాడు.

పకపక నవ్వాడు మళ్ళీ దుకాణం మనిషి!

గుర్రంలా సకిలించాడు సైకిస్ షాపువాడు!

తన ప్రత్యర్థి నిరాశతో వెళ్ళిపోయినందుకు సంతోషించాడు డ్యూటీ మీదనున్న శివరావు.

* * *

అచ్చయిన ఐదు క్యాలండర్లు అనందంగా మారి పోయినయ్. ఈ మధ్యలో ఎన్నో మార్పులు జరిగాయ్! పరశురాం ఒక్కొక్క మెట్టు ఎక్కుతూ ఇనస్పెక్టరు పదవి అధిష్టించాడు. ఇప్పుడు ‘ఏ రికా! ఆగు’ అని అరవ వలసిన పనిలేదు. తనకు ఒక అంగరక్షకుణ్ణి గవర్న మెంటు ప్రసాదించింది. పైగా వెళ్ళి పెడాకులు కూడా లేవు. హోటలు మెతుకులు, మరం నిద్ర!

పరశురాం కిప్పుడు కావాలంటే పదిమంది సీతలు రాగలరు. “ఏమంటావు” అని అడగడమే తరువాయి! అతనికి ఎదురీత గలవాళ్ళెవరూ లేదు.

సీతను తలంచు కోవడంతో నే, అదేదో మత్తు శక్తి రంలా వ్యాపించింది. మనసు తిరిగి పోలీసు పనిలోకి పరుగు తీసింది. అక్కడతను వున్న నాలుగు సంవత్సరాలు

నీతతో ఆనందంగా కాలం గడిపాడు. తియ్యని పళ్లూ, కమ్మని మాటలు, ఎన్నో చవిచూశాడు. తిట్లు తిన్నాడు కూడా! వెధవ పోలీసు ఉద్యోగం లేనట్లయితే, యిరవై నాలుగు గంటలూ నీతతో కబుర్లు చెబుతూ ఆమెకు ఎదురుగా కూర్చునేవాడే.

* * *

చిన్నతనం గుర్తుకు వచ్చింది. తనతండ్రి తనను సర్కిల్ యింటికి తీసుకుని వెళ్ళడం, అక్కడతను పోలీసు వుద్యోగంలో చేసినచేష్టలు ఎంతో వింతగా తల పుట వచ్చాయ్! అక్కడ సర్కిల్ కూతురు తనను చూసి చిరునవ్వు నవ్వి, పైట సర్దుకోవడం, ఒకనాడు బజారు చుండే కూరలు యిచ్చేందుకు, వాడింటికి వెళ్ళినప్పుడు గాటిని పుచ్చుకుంటూ తనను ముట్టుకుని చూసి 'అందగాడివి!' అని ఆనడం, చిలిపిగా చూడడం, తన నేదో లోకంలోకి లాక్కపోయినట్లయ్యేది. ఒకరోజు యింట్లో ఎవరూ లేని సమయం చూసి తనను ముద్దు పెట్టుకోవడం, అంతలో చప్పుడు కావడంతో నే బయటికి నెట్టేయడం గుర్తు కొచ్చేటప్పటికి శరీరం పులకరించింది. పరశురాం తనలో వ్యాపించిన విద్యుత్ ప్రవాహాన్ని అరికట్టేందుకు ప్రయత్నించాడు. కానీ కృతకృత్యుడు కాలేకపోయాడు.

సాయంత్రం అయిదుగంటలవుతుంది. అతను నీత రూపాన్ని తలచుకుంటూ బయలుదేరాడు. ఆమె ఆందం. భగవంతుడు 'స్త్రీ' కింత ఆందం ఎందు కిస్తుంటాడు? కోర్కెలు లేని మనస్సులో విద్యుత్ కిక్కి ప్రసరింప చేసేందు కింత ప్రయత్న మెందుకు? ఆందమనేది క్షణిక మైనప్పటికీ, మనసును యింతబలంగా ఎందుకని ఆక రిస్తూ వుంటుంది? గులాబీ పువ్వు... రెండురోజుల్లో వాడి పోయి పనికిరాకుండా పోతుండే! దానికింత కోమలత్వం సౌందర్యమూ, పరిమళమూ ఎందుకని కలిగించాడు? అవి వుండబట్టే అంత త్వరగా నాశనమౌతోందేమో?

భావనా ప్రపంచంలో మునిగి తేల్తూన్న అతని చూపులు ఆకస్మాత్తుగా ఒకామెమీద పడినయ్. ఇక్కడికి వచ్చిన అయిదు సంవత్సరాలలోనూ, పరశురాం ఆమెను ఇక్కడ ఎప్పుడూ చూడలేదు. అలాంటి ఆందమూ, యవ్వనమూ, అతనింతవరకూ చూడలేదు. ఆమె రూపం చూస్తున్నంతసేపూ, కాళ్లు ఎందుకనో ముందుకు

సాగలేదు. అతను ఎక్కడున్నాడో, ఏమి చేస్తున్నాడో మర్చిపోయాడు. ఎవరామే? ఆమె! అదే ఆందం, అయితే యిక్కడికి ఎందుకు వచ్చినట్లు? ఎలా వచ్చింది? మన సంతా కల్లోలమైంది. చకచకా మెట్లెక్కి వెకివెళ్ళి ఆమెముందు నిలుచున్నాడు...

'నీతా! నువ్వా? నా కళ్ళు నిన్నేనా చూసేది' ఆమె త్రుళ్ళిడి చూసింది. పరిచితమైన కంఠస్వరమే. 'నువ్వా? యిక్కడకూడా నువ్వున్నావా? ఇనస్పెక్టరు అయ్యావా ఏం?'

'ఆ... అవును. సరేగాని నువ్వెలా మారిపోయా వేమిటి? యింతగా పతనం పొందావేమిటి...?' ఆమాటలు ఆవేదననూ, గాబరాగానూ బైటికి తెచ్చినయ్.

ఆమె కిలకిల యంటూ నవ్వి 'నువ్వెంతో' గొప్పగా సంపాదిస్తూ, పోలీసునుంచి ఇనస్పెక్టరుపదవికి వచ్చావు. నేను పల్లవ్యాపారం మానేసి, అందాన్నాధారంగా చేసుకుని వ్యాపారం చేస్తున్నాను. మొదట్లో ధూళి దూసరమైన రోడ్డుమీద వుండేదాన్ని. ఇప్పుడు అంత, పురంలో, ముఖమల్ దిండ్రమీద కూచుంటూ, పడుకుంటున్నాను. ఆ రోజుల్లో గొంతు చించుకుని అరుస్తూ పల్లని ఆమ్మేదాన్ని. ఇప్పుడు మానంగా కిటికీముందు కూచుని వుండడమే నాపని. పూర్వంలాగు గిసిగిసి బేరం చెయ్యాలన్న పనిలేదు. వికాఖజిల్లా షావుకార్లంతా ఎంతో పరిచయమున్న వాళ్ళలా వచ్చి 'ఎంత?' అని అడుగుతారు. 'ఇంత' అని వేళ్ళతో చూపిస్తాను. మనసు లాగుతున్నకొద్ది వుంటాడు. లేదా, వెళ్ళిపోతాడు. పోలీసువాళ్లు కానీయండి, ఇంకా అంతకంటే పెద్ద అధికారి కానీయండి!

ఎవరికై నా ఒకే నిర్ణయం! ఇప్పటి వున్నట్లయితే ఏ బాధలేదు. లేనట్లయితే అంతకంటే యిబ్బంది లేదు. బోర్డు కట్టవలసిన పనిగాని బేరం వదరదనే దిగులుగానీ లేదు. కనురెప్పలు ఆడిస్తే సరిపోతుంది... నువ్వే చెప్పి డబ్బు సంపాదించేందుకు, ప్రాణాన్ని నిలబెట్టుకుని బతికేందుకు నాలాంటి దానికి ఇంతకంటే ఇంకోవిధమైన ఆధారమేముంది?' అన్నది.

'నువ్వు చెప్పవలసిన మాటలు చెప్పావు గాని నీతా! నీ అంతరాత్మలోంచి వచ్చిన మాటల్లా లేవు. హృదయానికి కలిగిన బాధలకు ఆవేదనరూపంతో నీ మనసులోంచి

బైటపడినయే నాకు తెలుసు. సీత కళ్ళను దించుకపోయి నయ్యే; తలెత్తి ఆమె పరశురాంను చూడలేకపోయింది.

'నిన్నెవరో నమ్మించి పాడుచేశారని నా అంతరాత్మ చెబుతోంది. నా కంతా అరమయేట్లు చెప్పి సీతాకి నిన్నిక్కణ్ణుంచి ఏవిధంగానన్నా బైటికి లాగేందుకు ప్రయత్నిస్తాను' అన్నాడు.

సీత మాట్లాడలేదు. తలవంచుకుని ఆమె నోటికి చేతి రుమాలును అడ్డం పెట్టుకుంది. పరశురాం ఆమెవేపు ఎంతో అప్యాయంగా, దయగా, జాలిగా, ప్రేమగా చూశాడు. ఏదో మాట్లాడాలనుకున్నాడు కాని, అతని కంఠం రుద్రమైంది మోటలు బైటికి రాలేకపోయినయ్యే.

కళ్ళంట నీళ్లు కారునూ 'అతనే, ఆ శివరావ్ నన్ని క్కడికి తీసుకునివచ్చి, రెండువేలరూపాయలకి అమ్మి పారిపోయాడు.' అంది.

పరశురాం మీసం మెలిపెట్టి 'నామాట వింటావా?' అన్నాడు.

'చెప్పండి.'

'నే నెవరో తెలుసుకదా?'

'ఊ...'

'నేను అనాడుకూడా నీకు చెప్పాను'

'గుర్తుంది'

'ఇంకా ఏదో చెప్పాను గుర్తుందా?'

'లేదు—'

'నేను నీకు వాగానం చేశాను'

'ఏమని...'

'నువు ఆపదల్లో పడినపుడు, నీకు దిక్కులేనపుడు, సహాయం చేస్తానని, నీ కోసం ఎదురుచూస్తుంటానని'

'సరి—?'

'మరేముంది?'

'కానీ, మీరు ఉద్యోగస్తులు. నేను వ్యాపారిని, వ్యాపారికీ. ఉద్యోగస్తులకీ సంబంధం ఎలా కుదురుతుంది దని ఒకరోజున చెప్పాను'

'అవును, నువ్వన్నమాటలు నా చెవుల్లో యింకా రోదనచేస్తూనే వున్నాయి. అయితే'

'ఏమీలేదు. నే నిప్పుడుకూడా అందాన్నాధారంగా చేసుకుని వ్యాపారంమీద బతుకుతున్నాను. మీరుకూడా ఇప్పటికీ అధికారపదవిలో ఉన్నారు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో మనకు సంబంధమెలా కలుగుతుంది.'

ఆమె మాటలు పూరి కానేలేదు. తలుపుదగ్గర ఎవరో 'సుందరీ!...ఓ సుందరీ, తలుపుతీయ్' అని పిల్చారు.

ఆమె తుళ్లిపడి 'నా వ్యాపారానికి సమయమైంది ఇన

స్పెక్టరుగారూ! మరి మీ అభిప్రాయమేమిటో తొందరగా చెప్పండి' అన్నది.

పరశురాం ముఖంలో ఆందోళనా, విసుగూ స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నయ్యే. వెదిములు తడువుకుంటూ 'నేనివన్నీ ఆలోచించటంలేదు సీతా! జీవితానికి కుఖిమూ, ఆనందమే కావాలిగాని, వస్తువుతాలుకు పుట్టుపూర్వోత్తరాలు నాకవసరంలేదు' అన్నాడు.

అంటే నాకర్థంకావటంలేదు'

'అర్థమయేట్లు చెప్పమంటావా?'

'అర్థమయేట్లుగనే చెప్పండి?'

'నా మాటల్ని విన్నతర్వాతన్నా స్పష్టంగా అవుననో, కాదనో చెప్పాలి.'

'తొందరగా చెప్పండి'

"నన్ను వివాహం చేసుకుంటావని, ఇప్పటికీ నేను నమ్ముతూనే వున్నాను సీతా! నా హృదయం ఎందుకనో, నీపట్ల అతీతమైన అనురాగాన్ని చూపిస్తూవుంది. అందుకు నేను సిద్ధంగా వున్నాను. ఏమంటావు?'" అన్నాడు.

"అలా అనకండి" అని చేతో అతని నోరు మూసి "చాలు, ఆమాటలే ఈ జీవితానికి చాలు. అనే నాకు తరగనివరాలు! నేనెక్కడ మీరెక్కడ? మీకూ నాకూ సమానత్వమేమిటి? సంఘం మిమ్మల్ని బహిష్కరిస్తుంది" అన్నది. ఆమె చేతనినెట్టి "అనవసరమైన ఈ మాటల్ని ఇప్పటికే నా కట్టిపెట్టు సీతా! నీ కిష్టమేనా కాదా?" అని అడిగాడు.

"కానీ నన్ను కొన్న యజమానికి రెండువేలు ఇవ్వాలి"

"ఆ విషయం నేను చూచుకొంటాను."

తలుపు బైట నిలుచున్న మనిషి "అప్పుడే కొమ్ములు మొలిచినట్లున్నాయే!" అని రెండో మనిషితో ఏదో గొణిగినట్లు వినిపించాయి.

బైట వున్న ఇంకో మనిషి గట్టిగా "సుందరీ తలుపు తెరుసావా, లేదా?" అని అరిచాడు.

సీతకు ఆ మాటలు వినిలేదు. ఆమె పరశురాం కళ్ళలోకి చూస్తూ "ఇనస్పెక్టరుగారూ మీరు భగవంతుడి లాంటి వారు గనుకనే నేనెంతో అదృష్టవంతురాలిని. మీ కిష్టమైనట్లయితే నాకూ ఇష్టమే?" అని నిలుచుంది. తలుపు తెరిచాడు. ఏదో ఘనకార్యం చేసినట్లు. వీసల్ గొట్టాన్ని చూసేటప్పటికి బైటనిలుచున్న ఇద్దరి ప్రాణాలు ఎరిగిపోయినట్లయినయ్యే. వెంటనే సుందరి కోసం ఎదురుచూడక కాళ్ళకు బుద్ధి చెప్పారు హావు కార్లు యిద్దరూన్ను.